



Grimstad

Kommunikasjonsavdelingen

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Lovavdelingen

Vår ref: 22/3913-2
Deres ref: 22/2155 - JAGL
Dato: 11.04.2022

Høring - midlertidige endringer i lovverket som følge av ankomst av fordrevne fra Ukraina med rett til midlertidig kollektiv beskyttelse

Vi har bedt om innspill fra kvalifiseringstjenesten, vokenopplæringen og flykningetjenesten i Grimstad kommune, og her er deres innspill.

Pkt. 8.3.4 Introduksjonsprogram

Vår vurdering er at det bør opprettholdes en plikt til å delta i introduksjonsprogram. Man bør heller begynne med en permisjon fra programmet dersom ukraineren er i arbeid.

I vår region er det stor sannsynlighet for at mange som vil ha mulighet for arbeid i sommersesongen knyttet til landbruk, gartnerivirksomhet og reiseliv. Faren er at når sesongen er over, vil det bli en utfordring å beholde jobb. Mister man arbeidet er man i målgruppen for intro, og kan starte opplæring og tiltak.

Departementet tar utgangspunkt i at mange av de fordrevne fra Ukraina kan gå inn i ordinært arbeid noe som er målsettingen for introduksjonsprogrammet. Dette uttrykker stor optimisme med tanke på at medbrakt kompetanse lett kan tas i bruk i Norge. For en del vil nok dette være tilfellet, men det er også ulike yrkesgrupper der det er behov for et høyt nivå i norsk for å kunne benytte medbrakt kompetanse.

Av 80 som er registrert i flykningetjenesten i skrivende stund, er det ingen som har norskkompetanse, og det er heller ikke engelskkompetanse på særlig høyt nivå.

Unntak fra kravene om obligatorisk foreldreveiledning og livsmestring, er forståelig. Det er likevel viktig å være oppmerksom på hvordan kommunene skal ivareta kvinner og barns behov for oppfølging i en krevende situasjon. For mange vil ulike kurs innen f.eks. foreldreveiledning og livsmestring bidra til å stå i en situasjon som forelder i eksil uten nettverk/manglende trygge relasjoner.

Forslaget om at flykninger fra Ukraina unntas for kravet om å gjennomføre samfunnskunnskap innen et år godt begrunnet. Det er likevel viktig at en del sentrale elementer gjennomgås, og der det er mulig å få til bør man gjennomføre samfunnsfagskurs på morsmål. Man kan også gjøre

temaene sentrale som en del av norskopplæringen. Særlig gjelder dette kvinner med omsorg for barn skal følge opp i barnehage, skole, fritid, m.m. og bør få en god innføring i norsk samfunnsliv.

Det foreslås at introduksjonsprogrammet blir på 6 måneder. Dersom dette innføres bør det være mulighet for forlengelse.

Departementet foreslår to alternativer når det gjelder opplæringen.

1. Rett og plikt til norsk inntreter etter 12 måneder

Retten og plikten til norskopplæring bør opprettholdes. Det er ikke en god løsning å utsette oppstart til etter 12 måneder, men heller begynne med en permisjon mens man er i for eksempel sesongbasert arbeid. Kommunen bør få oppdraget med å tilrettelegge for god norskopplæring med kompetente pedagoger. Finansiering må følge oppdraget.

2. Rett, men ikke plikt til opplæring

Vi mener det bør være en plikt til opplæring. Se videre under 8.3.5.

Pkt. 8.3.5. Språktilbud og opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Vi støtter departementets vurdering om at det er viktig å få mulighet til å lære språk, og at språkkunnskaper er av stor betydning er den enkeltes mulighet til å komme i arbeid, delta i samfunnet og følge opp barna. Derfor bør det være plikt til norsk- og samfunnskunnskap med stor grad av fleksibilitet med tanke på tilpasset innhold og oppstart av samfunnskunnskapsundervisningen.

Alternativ 1) fleksibelt språktilbud utenfor lovfestede ordninger

Argumentasjonen om at et tilbud utenfor lovfestede ordninger vil kunne komme raskere i gang og være mer fleksibelt enn i det etablerte kommunale tilbudet, er uten kontakt med virkeligheten i vår kommune. Det er ingen frivillig organisasjon som kan gi forsvarlig norsktilbud til så mange i vår kommune.

Hvorfor skulle det være lettere å sette i gang et frivillig tilbud enn et kommunalt?

Ved voksenopplæringen er vi vant til å justere antall medarbeidere og tilpasse tjenesten til gjeldende krav og utfordringer.

Kvalifiseringstjenesten/voksenopplæringen i Grimstad har allerede gitt tilbud om undervisning for personer i AMOT og starter også egne grupper for nyankomne i midten av april. Vi ser ingen grunn til at vi ikke skal kunne gi et godt tilbud med kvalifisert personell og høyt faglig nivå etter bosetting. Vi er forberedt på å lage fleksible kombinasjonsløsninger.

Med tanke på kompetansekrav til lærere iht. Integreringsloven bør også fordrevne fra Ukraina få opplæring av kvalifisert personell. Flyktninger fra Ukraina bør også få systematisk opplæring i norsk, og det bør ikke være noen grunn til å fravike læreplanen i norsk slik det foreslås.

Justeringer i kravet om at deltakerne skal nå et minimumsnivå i norsk på kort tid, er fornuftig. Tilbud om gjennomføring av norsksprøve bør være til stede, men ikke obligatorisk på nåværende tidspunkt. Det bør likevel legges til rette for at de kan gjennomføre prøven.

Kommunen må få ansvaret for norskopplæring og de medfølgende midlene, etablerte ordninger må brukes i den kommunale voksenopplæringen.

12.1 Deltakelse i arbeidslivet og økonomiske ytelser

Det er viktig at det gjøres tilpasninger i introduksjonsprogrammet for å bidra til at flere kan gå rett ut i arbeid. Det er likevel viktig at det er realistiske holdninger til denne gruppen flyktninger også. For at det ikke skal bli en feil i ytelser og vilkår som gjør at denne gruppen får bedre ytelser enn andre, både nordmenn og flyktninger, er det viktig at plikten til introduksjonsprogram beholdes.

12.3.1.

Det pekes på kampen mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, samt at erfaring viser at utenlandske arbeidstakere har større risiko for å oppleve useriøse arbeidsforhold. Dette er en viktig begrunnelse for å opprettholde rett og plikt til norskopplæring og introduksjonsprogram.

12.3.2.

Det bør komme tydelig fram at livsopphold/sosialstønad bør ha vilkår. Dersom en person mister jobben, bør man bruke introduksjonsprogram før dagpenger eller sosialstønad.

Med hilsen

Petter N. Toldnæs
Kommunikasjonssjef

Brevet er godkjent elektronisk.